

פתיחת אליהו הנביא

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבטאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והר"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' ביהר סוף ההקדמה).

ויהי נעם אדני אלחינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו (ב' פסמים).

- סיומא דגופא, אות ברית קדש. מלכות - פה תורה שבכל פה קרינן לה. חכמה - מוחא, איהי מחשבה מלנאו. בינה - לבא, ובה הלב מבין. ועל אלן תרין בתיב: "הנסתרות ליהוה אלהינו". פתר עליון - איהו פתר מלכות. ועלה אתמר: מגיד מראשית אחרית. ואיהו קרקפתא דתפילי. מלנאו איהו אות יו"ד ואות ה"א ואות וא"ו | ואות ה"א, דאיהו ארח אצילות. ואיהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי, כמא דאשקי לאילנא ואתרבי ביהווא שקיו:

רבון עלמין, אנה הוא עלת העלות וסבת הסבות, דאשקי לאילנא ביהווא נביעו. ויהווא נביעו איהו כנשמתא לגופא, דאיהו חיים לגופא, ובך לית דמיון ולית דיוקנא מכל מה דלנאו ולבר. ובראת שמיא וארעא, ואפקת מנהון שמשא וסיהרא וכוכביא ומזלי, ובארעא אילנין ודשאין, וגנתא דעדן, ועשבי, וחיון ועופין ונונין, ובעירין, ובני נשא. לאשתמודעא בהון עלאין, ואיד יתנהגון בהון עלאין ותתאין, ואיד

אלהינו הנביא זכור לטוב ואמר: רבון עלמין דאנה הוא חד ולא בחשבון. אנה הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין, לית מחשבה תפיסא בך כלל. אנה הוא דאפקת עשר תקונין, וקרינן להון עשר ספירן, לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגלון, ועלמין דאתגלון. ובהון אתבסיאת מבני נשא, ואנה הוא דקשיר לון ומיחד לון. ובנין דאנה מלנאו - כל מאן דאפריש חד מחבריה מאלין עשר [ספירן], אתחשב לה כאלו אפריש בך. ואלין עשר ספירן אנון אזלין בסדרן, חד אריד וחד קצר וחד בינוני. ואנה הוא דאנהיג לון, ולית מאן דאנהיג לה, לא לעלא ולא לתתא ולא מכל סמרא. לבושין תקנת לון דמניהו פרחין נשמתין לבני נשא. וכמה גופין תקנת לון, דאתקריאו גופין לגבי לבושין דמכסין עליהון. ואתקריאו בתקונא דא: חסד - דרועא ימינא. גבורא - דרועא שמאלא. תפארת - גופא. נצח והוד - תרין שוקין. יסוד

רבון העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובך אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיד יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיד נקרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיועד ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברר, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא מומלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקופה וחוקר לבני אדם. ולהראות להם איד מתנהג העולם בדיו וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאונן צדק, שני עמודי האמות. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות איד מתנהג העולם אכל לא ישש לך צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

פתח אליהו הנביא זכור לטוב ואמר. רבון העולמים שאתה הוא אחד לבד, ולא בחשבון המספרים. אתה הוא עליון מעל כל העליונים, נעלם מעל כל נעלמים. ואין מחשבה או תפיסה בך להשיג כלל. אתה הוא שהוצאת וגלית עשר תקונים, וקוראים להם עשר ספירות, להנהיג בהם עולמות סתומים שאינם נגלים ועולמות הנגלים. ובהם אתה מתפסה מבני אדם, ואתה הוא שקושר אותם ומיחד אותם. ומפני שאתה מבפנים, כל מי שמבדיל ומפריד אחד מהברו, מאלו עשר ספירות, נחשב לו כאלו הוא מפריד בך. ואלו עשר ספירות, הם הולכים בסדרם, אחד ארוך, ואחד קצר, ואחד בינוני. ואתה הוא שמנהיג להם. ואין מי שמנהיג לך, לא מלמעלה ולא מלמטה ולא מכל צד שהוא. לבושים תקנת להם, שממם פורחים נשמות לבני אדם, וכמה גופים תקנת להם, שנקראו גופים כלפי הלבושים שמכסים עליהם, ונקראים בתקון הזה. החסד זרוע ימין. גבורה זרוע שמאל. תפארת כנגד הגוף. נצח והוד כנגד שני רגלים. יסוד - שלימות הגוף, והוא אות ברית קודש. מלכות נקראת פה, תורה שבכל פה קוראים לה. מדת החכמה היא המוח, היא המחשבה שבפנים. מדת הבינה היא הלב, ובה הלב מבין, ועל אלו שניהם [החכמה והבינה] נאמר, הנסתרות לה' אלקינו. פתר עליון, הוא פתר מלכות, ועליו נאמר מגיד מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפילין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

וכל מי דאשתדל לקרא את הזוהר הקדוש אפילו בקריאה לבד ובגמגום, הרי הוא כהוגה ומפרש את השם, שיש כוח בו לעשות נסים אפילו בלא ידיעה, ויגן עליו בעולם הזה ובעולם הבא [הנהגות הרמ"ק] (הצה"ק רבי משה זכותא ז"ע"א) דף קע"ח ע"ב.

אשתמוּדעֵאן עֵלְאִי וְתַתְאִי, וְלִית דִּידַע בְּךָ כָּלְל. וְכַר מְנָה, לִית יְחֻדָּא בְּעֵלְאִי וְתַתְאִי. וְאַנְתָּ אַשְׁתְּמוּדַע אָדוּן עַל כָּלָא. וְכָל סְפִירָן כָּל חַד - אִית לִיה שֵׁם יִדְעָא, וּבְהוּן אֲתַקְרִיאוּ מְלֹאכֵיָא. וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יִדְעָא, דְּאַנְתָּ הוּא מְמַלָּא כָּל שְׁמָהּ, וְאַנְתָּ הוּא שְׁלִימוּ דְכְּלָהוּ. וְכַד אַנְתָּ תַסְתַּלַּק מִנְהוּן, אַשְׁתְּאַרוּ כְּלָהוּ שְׁמָהּ בְּנוּפָא בְּלָא נִשְׁמַתָּא. אַנְתָּ הוּא חַכִּים וְלֹא בְּחֻבְמָה יִדְעָא. אַנְתָּ הוּא מְבִין וְלֹא בְּבִינָה יִדְעָא. לִית לָךְ

אַתְר יִדְעָא, אֵלְא לְאַשְׁתְּמוּדַעֵא תּוּקְפָךְ וְחִילָךְ לְבְנֵי נִשְׂא. וְלֹאֲחֻזָּא לֹון אִיד אֲתַנְהַג עֲלֵמָא בְּדִנְיָא וּבְרַחֲמֵי, דְּאִינוּן צִדֵּק וּמִשְׁפָּט, כְּפּוּם עוֹבְדִיהוּן דְּבְנֵי נִשְׂא. דִּין אִיהוּ גְבוּרָה. מִשְׁפָּט - עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא. צִדֵּק - מְלֻכוּתָא קְדִישָׁא, מְאֻזְנֵי צִדֵּק תְּרִין סְמְכֵי קְשׁוּט. הִין צִדֵּק - אוֹת בְּרִית. כָּלָא לְאַחֻזָּא אִיד אֲתַנְהַג עֲלֵמָא. אֲכָל לֹא דְאִית לָךְ צִדֵּק יִדְעָא דְאִיהוּ דִין, וְלֹא מִשְׁפָּט יִדְעָא דְאִיהוּ רַחֲמֵי, וְלֹא מְכָל אֵלִין מְדוּת כָּלְל.

הַנָּה כְּשֵׁסִים אֵלְיָהוּ הִנְבִּיא זְכוּר לְטוֹב אֶת שְׁבָחֵי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל בְּמִצְוָה לְזַרְזוֹ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי הַקָּדוֹשׁ דְּלִיה אֲתִיְהִיב רְשׁוּתָא וְהוֹרְמָנְתָא עֵילָאָה, וְאִין זוּלְתוֹ לְגֵאוּל הַשְׁכִּינָה וַיִּשְׁרָאֵל מִגְּלוּתָא, לְכֹן בְּקֵשׁ אֵלְיָהוּ ז"ל וְאָמַר קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְגַלְה רְזִי תוֹרָה. (הִדְרַת מֶלֶךְ - כְּבוֹד מֶלֶךְ מַהֲרַ"שׁ בּוֹזְאֵלוּ וִי"ע.) וְאָמַר מַעֲתָה רְצָה אֵלְיָהוּ הִנְבִּיא זְכוּר לְטוֹב שְׁהִרְשָׁבִי לֹא יַחוּשׁ עוֹד מִלְּגָלוֹת וּלְחַדֵּשׁ סוּדוֹת תּוֹרָה, יַעַן כִּי לוֹ לְכַדוֹ נִתְּנוּ לוֹ הוֹרְמָנָא וְרְשׁוּתָא בְּזָה, וְאִין זוּלְתוֹ בְּדוֹר לְגֵאוּל הַשְׁכִּינָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּתָא, לְכֹן אָמַר לוֹ קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן זְכוּר, וַעֲשֵׂה וְאַל תִּאָּחֵז וְחַדֵּשׁ דְּוִין טְמִירִים כִּי לָךְ לְכַד אֲתִיְהִיב רְשׁוּתָא וְהוֹרְמָנָא מִמְּרוּמִים לְחַדֵּשׁ וּלְגָלוֹת הַסּוּדוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה יִקְרַב הַגָּאוּלָּה (זִיזִי הוֹהֵר).

עֲלָךְ אַתְמָר: "קוֹל דּוּדֵי דּוֹפֵק" - לְנִבְאֵי בְּאַרְבַּע אַתְּוֹן דִּילִיָּה, וְיִימָא בְּהוּן "פִּתְחֵי לִי אַחוּתִי רַעִיתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי". דְּהָא "תַם עֲוֹנָךְ בֵּית צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהִגְלוּתָךְ". "שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טָל". "מֵאִי נִמְלָא טָל"? אֵלְא אָמַר קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא: אַנְתָּ חֲשַׁבְתָּ דְּמִיּוּמָא דְּאַתְחַרְבַּ בִּי מִקְדָּשָׁא דְּעֵאלָנָא בְּבִיתָא דִּילִי וְעֵאלָנָא בִּישׁוּבָא? לֹא הִכִּי, דְּלֹא עֵאלָנָא כָּל זְמַנָּא דְּאַנְתָּ בְּגָלוּתָא חֲרִי לָךְ סִימָנָא: "שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טָל", ה"א שְׁכִינְתָא בְּגָלוּתָא, שְׁלִימוּ דִּילָהּ וְחַיִּים דִּילָהּ אִיהוּ טָל. וְדָא אִיהוּ אוֹת יו"ד אוֹת ה"א אוֹת וָא"ו, וְאוֹת ה"א אִיהוּ שְׁכִינְתָא דְּלֹא מַחֲשָׁבִין טָל, אֵלְא אוֹת יו"ד אוֹת ה"א וְאוֹת וָא"ו דְּסְלִיקוּן אַתְּוֹן לְחֲשָׁבִין טָל. דְּאִיהִי מְלִיא לְשְׁכִינְתָא מְנַבְעֵי דְּכָל מְקוֹרֵין עֲלָאִין. מִיד קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאַבְהֵן קְדִישִׁין עֲמִיה. עַד כָּאן רְזָא דִּיחֻדָּא: "בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן":

(תַּקְוִי זִהְרִי י, א הַקְדָּמָה אֲחֵרַת לַת"ו)

נֶאֱמַר "קוֹל דּוּדֵי דּוֹפֵק", אֲצִיל בְּאַרְבַּע אוֹתוֹת שְׁלוֹ, וְיִאמַר בְּהֵם בְּכֵהֶם, פִּתְחֵי לִי אַחוּתִי רַעִיתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי". שְׁהֲרִי כְּתוּב: "תַם עֲוֹנָךְ בֵּית צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהִגְלוּתָךְ" שְׁהֲרִי רֵאשִׁי מְלֹא טָל וּמְדוּעַ מְלֹא טָל? אֵלְא אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶת הַשְׁכִּינָה חֲשַׁבְתָּ, שְׁמִיּוֹם שְׁנַתְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁעִלִיתִי לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעֲלָה, וְעִלִיתִי לִישׁוּבִי - יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה? אִין זֶה כָּךְ, שְׁבָאֲמַת לֹא עִלִיתִי לְבֵיתִי כָּל זְמַן שְׂאֵת בְּגָלוּתִי? חֲרִי לָךְ סִינּוֹן, "שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טָל" וְהָא הִיא הַשְׁכִּינָה בְּגָלוּתִי, הַשְׁלֻמוֹת שְׁלָה וְהַחַיִּים שְׁלָה הוּא בְּסוּד טָל, וְזֶה הוּא סוּד אוֹת יו"ד אוֹת ה"א אוֹת וָא"ו וְאוֹת ה"א הִיא הַשְׁכִּינָה שְׂאֵינָה בְּחֻשְׁבוֹן טָל, אֵלְא אוֹת יוֹד אוֹת הָא וְאוֹת נָא"ו עֵלִים הַאוֹתוֹת לְחֲשָׁבִין טָל, שְׁהֵם הֵזָה מְמַלָּא אֶת הַשְׁכִּינָה מוּפְעֵן הַנוּבַע שֶׁל כָּל הַמְקוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים, מִיד קָם הַרוּעָה הַנָּאֲמָן וְהַאֲבוֹת הַקְדוּשִׁים עֲמוּ. עַד כָּאן סוּד הַיְחוּד.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתְחַדְּשׁוּן מְלִין עַל יְדֶךָ. דְּהָא רְשׁוּתָא אִית לָךְ לְגַלְיָא רְזִין טְמִירִין עַל יְדֶךָ, מַה דְּלֹא אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְגַלְיָא לְשׁוּם בֶּר נִשׁ עַד כְּעַן:

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר: לָךְ יְהוָה הַגְּדִלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַחֹדֶר, כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי. לָךְ יְהוָה הַמְּמַלְכָּה. וְהַמְּתַנַּשָּׂא לְכָל לְרֵאשׁ. עֲלָאִין שְׁמַעוּ אַנְוֹן דְּמִיכִין דְּחֻבְרוֹן וְרַעֲיָא מְהִימְנָא אֲתַעְרוּ מִשְׁנַתְכוֹן. "הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עֵפְרָ" - אֵלִין אַנְוֹן צַדִּיקָיָא דְּאַנְוֹן מַסְטָרָא דְּהַהוּא דְּאַתְמָר בָּהּ: "אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עֹר". וְלֹא אַנְוֹן מִתִּים. וּבְגִין דָּא אַתְמָר בְּהוּן: "הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ" וּגו'. רַעֲיָא מְהִימְנָא, אַנְתָּ וְאַבְהֵן הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ לְאַתְעֲרוּתָא דְּשְׁכִינְתָא, דְּאִיהִי יִשְׁנָה בְּגָלוּתָא, דְּעַד כְּעַן צַדִּיקָיָא כְּלָהוּ דְּמִיכִין וְשְׁנַתָּא בְּחוּרִיהוּן. מִיד יְהִיבַת שְׁכִינְתָא תַלַּת קָלִין לְגַבִּי רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְיִימָא לִיה: קוּם רַעֲיָא מְהִימְנָא - דְּהָא

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתְחַדְּשׁוּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים עַל יְדֶךָ שְׁהֲרִי רְשׁוּת נִתְּנָה לָךְ לְגָלוֹת רְזִים נִסְתָּרִים עַל יְדֶךָ, מַה שְׁלֹא נִתְּן רְשׁוּת לְגָלוֹת לְשׁוּם בֶּן אָדָם עַד עַתָּה. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר: לָךְ ה' הַנְּהַגוֹת הַגְּדוּלָּה, חֶסֶד וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפָאֶרֶת, וְהַנְּצַח, וְהַחֹדֶר. כִּי כָל - יְסוּד, בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי. לָךְ ה' הַמְּמַלְכָּה - מְלֻכּוֹת. וְהַמְּתַנַּשָּׂא לְכָל לְרֵאשׁ. עֲלִיוֹנִים שְׁמַעוּ, אֵלוּ יִשְׁנֵי חֻבְרוֹן, וְהַרוּעָה הַנָּאֲמָן, הַתְּעוּרָר מִשְׁנַתְכֶם. "הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עֵפְרָ", הֵם אֵלוּ אוֹתֶם הַצַּדִּיקִים, שְׁהֵם מַחֲלֵק הַשְׁכִּינָה שְׁנַאֲמֹר בָּהּ, "אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עֹר", וְאַיִנִּים קְרוֹיִים מִתִּים אֵלְא יִשְׁנִים, וּבִשְׁבִיל זֶה נֶאֱמַר בְּהֵם, "הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ" וּגו', מוֹשֶׁה הַרוּעָה הַנָּאֲמָן, אֲתָה וְהַאֲבוֹת. הַתְּעוּרָר לְשִׁמְחָה וְלַעֲוֹר אֶת הַשְׁכִּינָה שְׁהִיא יִשְׁנָה בְּגָלוּתִי, שְׁעַד עַתָּה, הַצַּדִּיקִים כָּלֶם רְדוּמִים, וְשִׁנְיָה בְּעִינְיָהֶם. מִיד נִתְּנָה הַשְׁכִּינָה שְׁלֵשׁ קוֹלוֹת, לְגַגְד הַרוּעָה הַנָּאֲמָן, וְאוֹמְרַת לוֹ: קוּם הַרוּעָה הַנָּאֲמָן. שְׁהֲרִי עֲלִיד